

ren waren. Daarna kwam je langs de grappige prenten die architect Braem maakte over de geschiedenis van Deurne, om de rondgang te beëindigen in de feestzaal, waar iedereen onmiddellijk naar bekende personen op de familiefoto's begon te zoeken. De meeste jongeren gingen direct naar het badhuis. Daar hingen de foto's die zij zelf in hun eigen buurt genomen hadden en kon je de video bekijken die in de plaatselijke bibliotheken opgenomen was, en waarin de jongeren hun foto's becommentariëren.

Wat was nu de effectiviteit van dit project?

Uit de buurten kwamen heel wat positieve reacties. Daarvan getuigt ook het register waarin elke bezoeker zijn opmerkingen over de tentoonstelling kwijt kon. Het project kreeg mede door de affiches in de etalages van de winkelstraten heel wat aandacht in Deurne zelf. Toch hebben we enige bedenkingen bij het effect dat uiteindelijk bereikt wordt met dergelijk initiatief.

Vooreerst is het een spijtige vaststelling dat net op het moment dat het project zijn toonmoment kent en dus zijn eindfase bereikt heeft, de bewoners hun verhaal kwijt willen. Pas dan zou het opportuun zijn massaal te interviewen. Op de tentoonstelling hadden zeker opnameapparatuur en een interviewer moeten zijn om de verhalen die spontaan aan de toezichthouders werden verteld vast te leggen. Het budget was echter te krap om ook dit nog te realiseren.

Iedere bewoner die meewerkte aan het project was trots op het resultaat. De portretfoto's van Amsab-fotografe Lieve

Cosyns laten de bewoners in al hun waardigheid zien.

Hierbij willen we ook pleiten voor het verzamelen van de getuigenissen van de diverse projecten binnen de campagne 'Actuele Volkscultuur' van de Koning Boudewijnstichting, het SIF-project *vertel.de.stad!*, de projecten van de Erfgoedcel en andere initiatieven rond mondelinge getuigenissen. Het samenbrengen van al de mondelinge getuigenissen uit al deze initiatieven zou zeker een meerwaarde geven aan dergelijke projecten.

Ondertussen kregen we van het district Deurne positief nieuws. Het heeft namelijk een budget vrijgemaakt om onder de noemer 'Over Deurnes Daken' projecten op te starten die reminiscenties noteren over de geschiedenis van Deurne.

K
R
O
N
I
E
R
K

**Les Solidarités
Internationales:
transitions,
métamorphoses et
perspectives**

Piet Creve, Amsab

Onder deze ambitieuze titel organiseerde het 'Centre d'Histoire et de Sociologie des Gauches', verbonden aan het 'Institut de Sociologie' van de Université Libre de Bruxelles, op 30 november en 1 december 2001 een internationaal colloquium. Op de eerste dag ging de aandacht naar het verleden, vooral het interbellum

en de naoorlogse periode tot 1960 kwamen aan bod. In de Amsab-bijdrage lag de klemtoon op de ongemakkelijke verhouding tussen 'Entraide Socialiste', de organisatie die binnen de socialistische zuil diverse vormen van solidariteit gestalte gaf, en de opkomende derdewereldbeweging in de jaren '60. De werkzaamheden op de tweede dag concentreerden zich op meer actuele vraagstellingen rond internationale solidariteit. Omdat de bijdragen van de diverse sprekers binnenkort worden gebundeld, zijn in dit artikel enkel wat losse bedenkingen bijeengeharkt.

Tot 1940 betekende de kwalificatie 'internationaal' eigenlijk 'Europees'. De wereld buiten Europa, en zeker de koloniale gebieden, kwamen nauwelijks of niet in het stuk voor. Na de Tweede Wereldoorlog groeide de aandacht voor de buiten-Europese wereld, maar dat gebeurde vooral vanuit het perspectief van de Oost-West-tegenstelling. Het was pas na de tweede dekolonisatiegolf rond 1960 en het verminderen van de koudeoorlogsspanningen, dat de Derde Wereld als autonoom actieterrein naar voor kwam. Internationale solidariteit mocht dan in principe niet deelbaar zijn, in de praktijk bleek die wel degelijk selectief. De dominerende paternalistische houding in de 'witte wereld', ook binnen de linkse stromingen, was hier allicht ook debet aan. Bovendien is waarachtige solidariteit moeilijk denkbaar zonder gelijkwaardigheid van partners.

Opvallend is ook dat de socialistische en communistische organisaties die actief waren op het domein van de internationale solidariteit, vooral weerklink von-

den bij intellectuelen. Het overgrote deel van de arbeidersbasis was niet actief of permanent betrokken. Rond specifieke acties die snel een symboolwaarde kregen, konden de organisaties vaak wel succesrijk mobiliseren. De werking van het Matteottifonds, aanvankelijk gericht op slachtoffers van het Italiaanse fascisme en al snel uitgebreid naar anderen die de repressie van autoritaire regimes aan den lijve ondervonden, biedt daarvan een mooi voorbeeld. Maar ook hier bleek de solidariteit selectief: de hulp bleef in de eigen politieke familie. Verwonderlijk is dat niet. Achter de oprichting en het functioneren van organisaties rond internationale solidariteit zaten zeker edele motieven, maar ook politieke concurrentie en tactische overwegingen wogen zwaar door.

De selectiviteit die al een paar keer ter sprake kwam, slaat eigenlijk ook op het programma van de eerste dag van het colloquium. De grootste aandacht ging naar het interbellum. De jaren '50 en '60 waar internationale solidariteit stilaan een andere invulling en uitdrukking kreeg, werden stiefmoederlijk behandeld. De klemtoon lag bovendien op organisatiegeschiedenissen. Van de militant of activist die de solidariteit uiteindelijk gestalte gaf, kregen de aanwezigen weinig te zien of te horen. Maar dat doet weinig af aan de verdienste van het initiatief voor dit colloquium: het is een boeiende aanzet die hopelijk een vervolg krijgt.